

гато имаше да натяква и се сжрди некому . . . Веднага, след това, той поглади чело и се отпусна на мекото и широко кресло.

— Що значи това? загледа мрачно той адютанта.

— Не, аз само тжй . . . исках да кажа . . .

— Нищо не трябва да казвате . . . Това е една заповед, която трябва да изпълните. Нищо повече!

Команданта се издаде напред и тежко сложи върху масата своя мускулест и огромен юмрук. Големият емаилов кръст на шията му се заклати в страни. Сжс своя мрачен поглед той като че закова младия човек.

— Исках да кажа: неприятно е! измжнка смутеният и изправен неподвижно адютант.

— Каак? Неприятно? . . .

— Извинете, господин полковник, но не сжм присжтствувал на такава сцена . . .

— Тжй ли? Зер, ония сцени по бойните полета беха приятни . . . Я, гледай!

— Аз, знаете, от войната насам немам здрави нерви . .

— Е, зная, продължи сжс сжщия суров тон команданта, сега всички се оплакват от нерви . . . Но това не е важно! Важното е, че ние завжршихме нашите големи задачи като кучето на нивата . . . И сега чезнем в униние и тжрсим виновни в всичко. А най смешното е: чакаме мйлост и справедлив мйр от победителя. Ах, какви жалки и смешни роби сме ние!

Команданта безпомощно стисна зжби и вжзджхна. Две сжлзи тихо се отрониха по неговото сурово войнишко лице. Една минута той мжлча като унесен и пак заговори. Като че искаше да се освободи от нещо много накупело в гжрдите му.

— Да, от такива мжнички души отечеството е чакало толкова . . . Напраздно! Не, никому не бива да се сжрдим: за всичко ние сами сме виновни. Не помните ли какво беше? . . . За всичко тогава разсжждавахме: защо чорбата е безвкусна, защо хлеба е долнокачествен, защо нема писмо от кжщи, какво направил кмета в селото, кога ще има настжпление, кой ще командува. ще има ли успех, йма ли смисжл да воюваме, какво бил казал Уилсон и такива подобни. И всички, без да щем, вжршихме предателство в лицето на противника. Поне пример да бехме взели от нашите сжюзници, германците . . . Да, това качество като че е основна чжр-та в нашата психология!

Всред таинствения полумрак на кабинета, фигурата на този човек като да изглеждаше още по-сурова. Думите му се отекваха в настжпилата тишина като ударите на чук. Той